

Özel Eğitime Gereksinimi Olan Öğrenciler ve ÖZEL EĞİTİM

SINIF ÖĞRETMENLERİ İÇİN

ÖZEL EĞİTİM NEDİR?

Fiziksel, zihinsel, iletişimsel, sosyal ve duygusal gelişimlerdeki özellikler nedeniyle normal gelişimden farklılık gösteren ve normal eğitim/ öğretimden yararlanamayan, kısmen yararlanan veya yararlandığı halde destek programları ile eğitimlerini devam ettirebilen bireyler için; özel yetiştirilmiş elemanlar tarafından ekip anlayışıyla sunulan, özel yöntem ve araçlarla gerekirse özel mekanlarda her özel gereksinimli grup için farklı olarak geliştirilmiş özel programlarla verilen eğitimidir. (Baykoç Dönmez, N., 2009)

ÖZEL EĞİTİME GEREKSİNİM DUYAN ÇOCUKLAR KİMLERDİR?

MEB Özel Eğitim Hizmetleri
Yönetmeliğinde "Özel eğitim
gerektiren birey, çeşitli nedenlerle
bireysel özellikleri ve eğitim
yeterlilikleri açısından akranlarına
göre beklenen düzeyden anlamlı
farklılık gösteren" bireyi ifade
etmektedir.

ÖZEL EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ

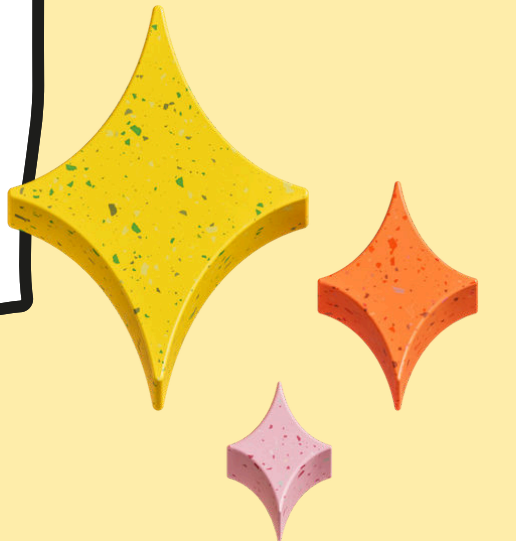
Özel eğitimle ilgili temel ilkeler 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'de şu şekilde yer almaktadır:

1

Özel eğitimi gerektiren tüm bireyler ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılır.

2

Özel eğitime erken başlamak esastır.

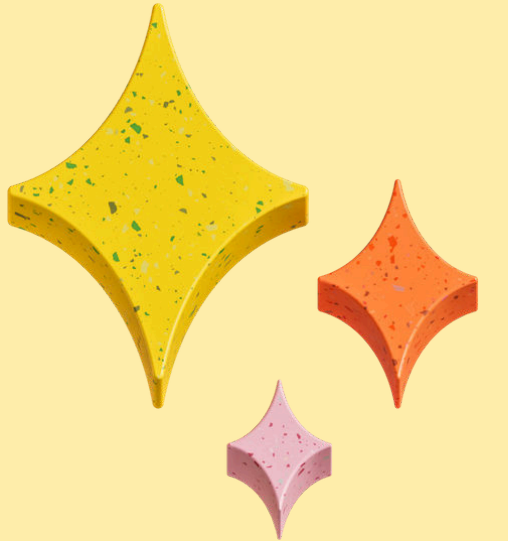

3

Özel eğitim hizmetleri özel eğitim gerektiren bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan planlanır ve yürütülür.

4

Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak amaç, muhteva ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitilmelerine öncelik verilir.

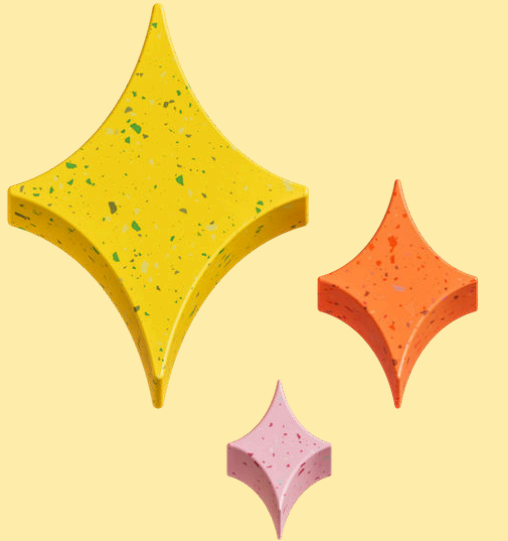

5

Özel eğitim gerektiren bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi için her türlü rehabilitasyonlarını sağlayarak kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılır.

6

Özel eğitim gerektiren bireyler için bireysel eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esastır.

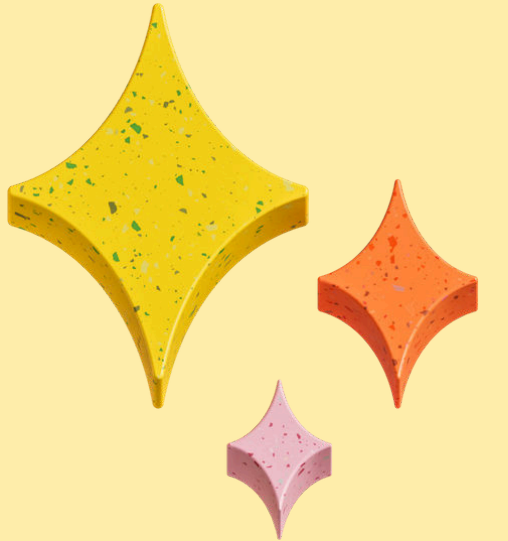

7

Ailelerin özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif katılımlarının sağlanması esastır.

8

Özel eğitim hizmetleri, özel eğitim gerektiren bireyleri toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekle planlanır.

Özel Eğitim İhtiyacı Olan Öğrencilerin Belirlenmesi İçin İzlenen Adımlar

Öğrencinin öğrenme, davranış ve/veya gelişim düzeyleri dikkatlice gözlenir.

Her öğrencinin seviyesi aynı olmadığı için uygulanan eğitim de aynı olmamaktadır. Bu yüzden iyi bir gözlem ile öğrencinin seviyesi ve özel eğitime ihtiyacının ne derece olduğu saptanmalıdır.

Velilerin katılımı ve görüşleri, öğrencinin bireysel öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesinde büyük bir rol oynar. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler hem aileden destek aldığını hissetmesi hem de sürecin kaliteli ilerlemesi için veli ile iş birliğinde olunması çok önemlidir.

HANGİ ÖZELLİKLERİ SERGİLEYEN ÖĞRENCİLER EĞİTSEL DEĞERLENDİRME AMAÇLI RAM'A YÖNLENDİRİLMELİDİR?

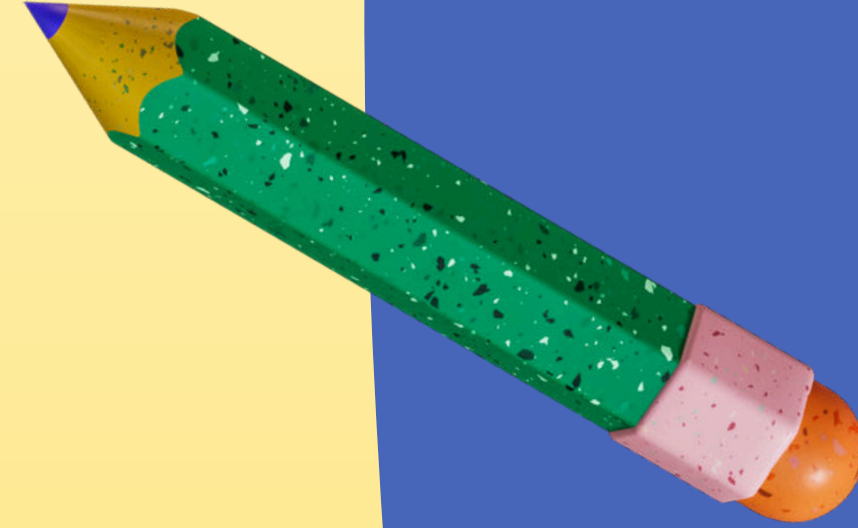
Akademik başarısızlık öğrencinin özel gereksinimli birey olarak tespiti için yeterli değildir.Çünkü akademik başarısızlığın birçok nedeni olabilir.

Örneğin; öğretmen ve / veya aile tutumları, uzun süreli hastane yaşantıları, öğretmen değişimleri, travmalar, okul korkusu, parçalanmış aileler vb.

HANGİ ÖZELLİKLERİ SERGİLEYEN ÖĞRENCİLER EĞİTSEL DEĞERLENDİRME AMAÇLI RAM'A YÖNLENDİRİLMELİDİR?

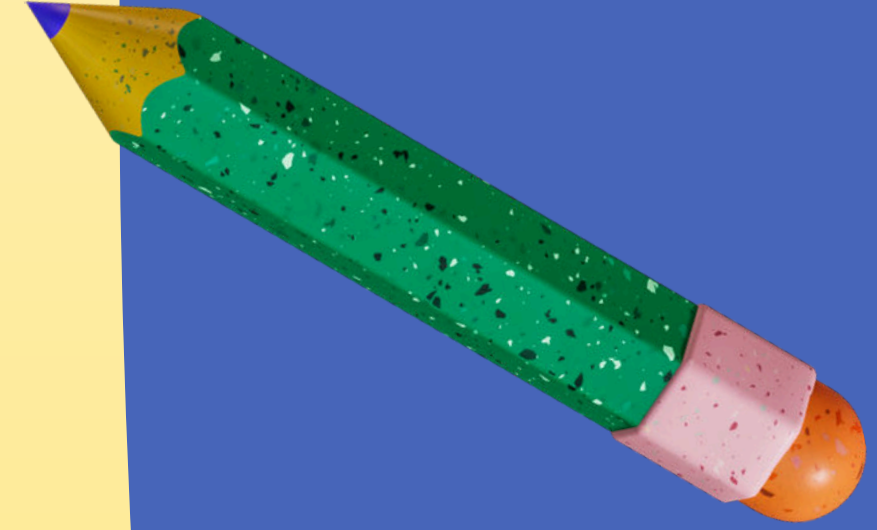
Bir öğretmen
nasıl anlayabilir
bir öğrencinin
RAM tarafından
incelenmeye ihtiyacı
olup olmadığını.

1.Öğrencinin hastaneden aldığı herhangi bir özel gereksinim raporu varsa bu öğrenciyi zaman kaybetmeksizin RAM'a yönlendirmek gerek.

2. Rapor yoksa öğrencinin algılama, duyma, anlama, görme, iletişim, kendini ifade etme, hafıza, yorumlama, kavrama vb. zihinsel süreçleri kapsayan becerilerinde sapmalar, yetersizlikler varsa yönlendirme yapılabilir.

3. Üstün yetenekli öğrenciler için ise tam tersi yaşıtlarına göre bu becerilerde çok daha ileri düzeyde olup olmamasına bakılır. Yine sadece akademik olarak çok iyi düzeyde olmak da üstün zekâlı veya yetenekli birey olmak demek değildir.

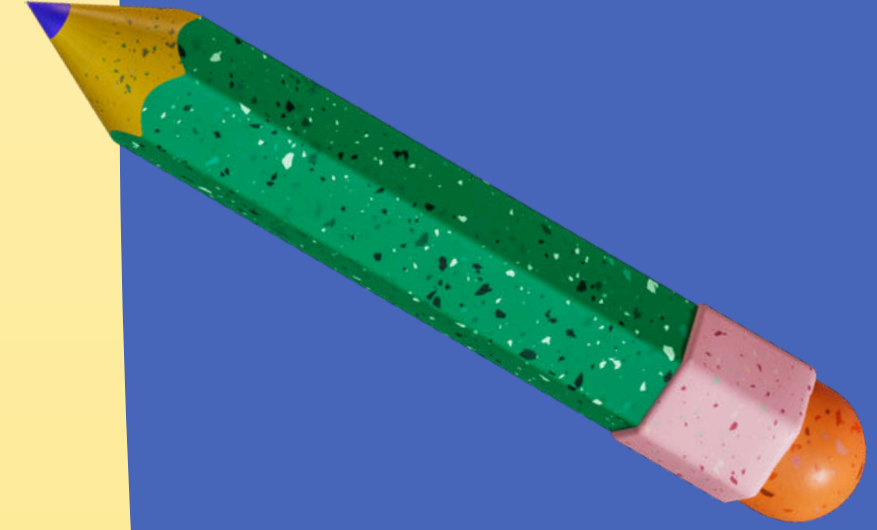

Okul tarafından incelenmesi istenen öğrenci için

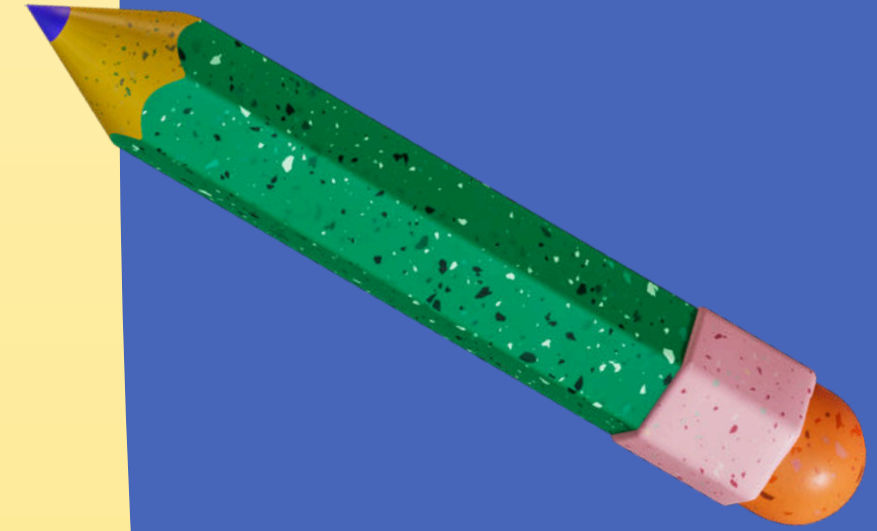
"Eğitsel Değerlendirme Talep Formu"

doldurulması ve ilgili RAM'dan randevu alınması
gerekmektedir.

İlgili forma öğrenciyle ilgili tespitler
yazılmaktadır.

Öğretmenimizin öğrenci hakkında değerlendirme yapması için belli bir zamana ihtiyacı olduğu bir gerçektir. Bu nedenle okula ilk kez başlayan okulöncesi ve 1. sınıf öğrenciler için, öğretmenimizin yarım dönem gözlemde bulunması, varsa okul rehber öğretmeniyle / psikolojik danışmanı ile istişare etmesi faydalı olacaktır.

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLER NASIL TESPİT EDİLİR?

- 1 MOTOR GELİŞİMİNDE EKSİKLİKLER**
- 2 ZİHİNSEL GELİŞİMDE EKSİKLİKLER**
- 3 SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİMİNDE GERİLİK**
- 4 DİL GELİŞİMİNDE GERİLİK**

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ KAPSAMINDA HİZMET SUNULAN BİREYLER

Zihinsel yetersizliği olan bireyler

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan bireyler

Özel yetenekli bireyler

Birden fazla yetersizliği olan bireyler

Bedensel yetersizliği olan bireyler

Otizmi olan bireyler

Özel öğrenme güçlüğü olan bireyler

Süreğen hastalığı olan bireyler

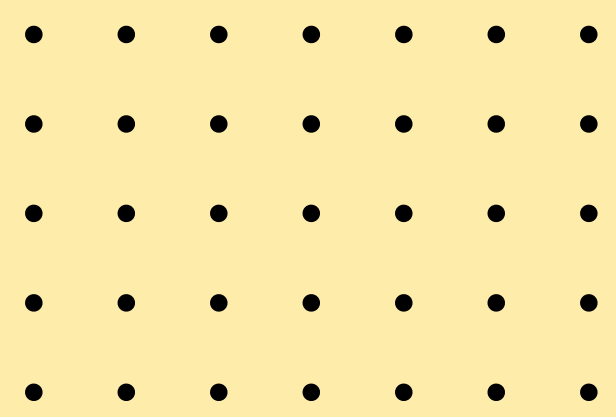
Görme yetersizliği olan bireyler

İşitme yetersizliği olan bireyler

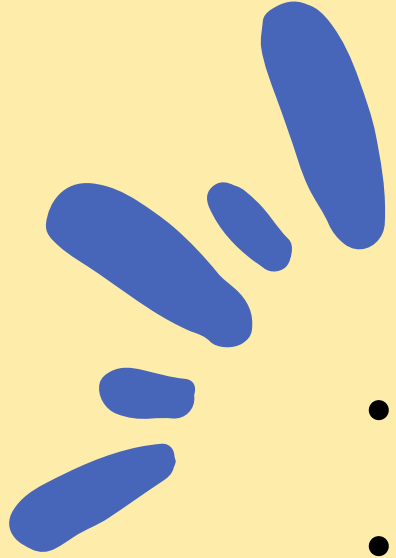
Dil ve konuşma güçlüğü olan bireyler

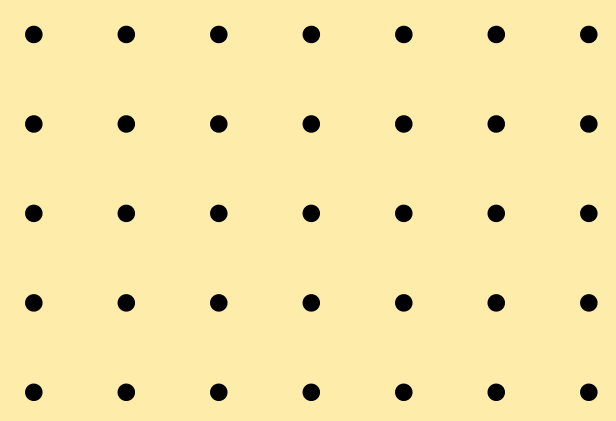
ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLER

- Öğrenmede yavaşlık,
- Dikkat dağınıklığı,
- Konuşma bozukluğu ve gecikmiş konuşma,
- Duyu-motor problemleri,
- Günlük yaşama ilişkin becerilerde yetersizlik (hafif derecede zihinsel engellilerde bu yetersizlik daha az düzeydedir)
- Sosyal becerilerde yetersizlik (hafif derecede zihinsel engellilerde bu yetersizlik daha az düzeydedir)

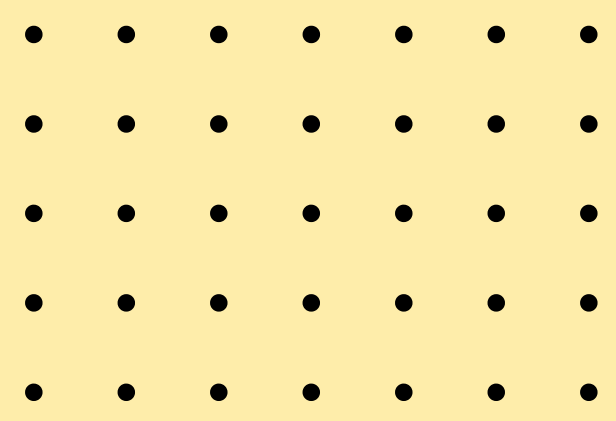
DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU

- Başkaları konuşurken dinlemek için odaklanmazlar
- Sessiz oyun oynayamazlar
- Dikkatleri kolay bir şekilde dağılır
- Sıklıkla başkalarının sözünü keserler
- Düşünmeden hareket etme eğilimi vardır
- Amaçsızca koşup, tırmanmaya çalışırlar
- Çok konuşurlar
- Bir şeyleri kaybedip, unutmaları sık sık yaşanabilir
- Görevleri tamamlamada zorlanırlar, sıkılıp başka bir şeyle ilgilenmeye başlarlar
- DEHB'li çocuklar sürekli kıpır kıpır hareket halindedirler

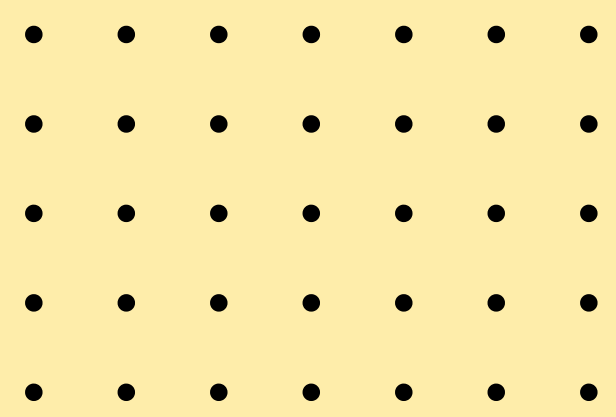
ÖZEL YETENEKLİ BİREYLER

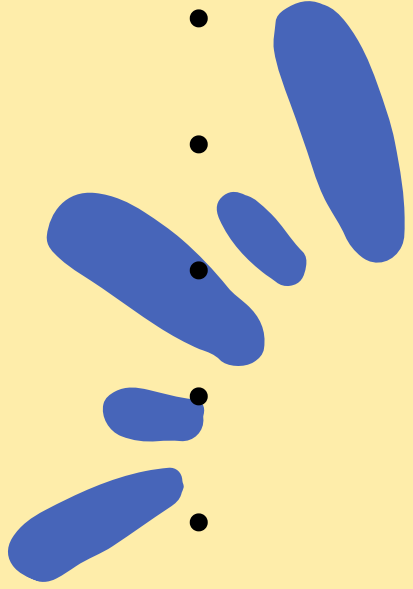
- Uykuya daha az ihtiyaç duyma
- Hızlı dil gelişimi, geniş sözcük dağarcığı, akıcı konuşma
- Gelişim basamaklarını erken tamamlama (erken yürüme, erken konuşma)
- Kitaplara, sözlük, atlas, takvim ve bulmacalara çok erken yaşlarda aşırı ilgi duyma
- İyi gözlem yeteneği
- İlgi alanlarında uzun dikkat süresi
- Güçlü hafıza
- İletişimde genellikle akranları yerine yetişkinleri tercih etme
- Gelişmiş mizah yeteneği
- Hızlı ve kolay öğrenme
- Özgün fikirler üretme
- Tekdüze işlerden çabuk sıkılma

OTİZMİ OLAN BİREYLER

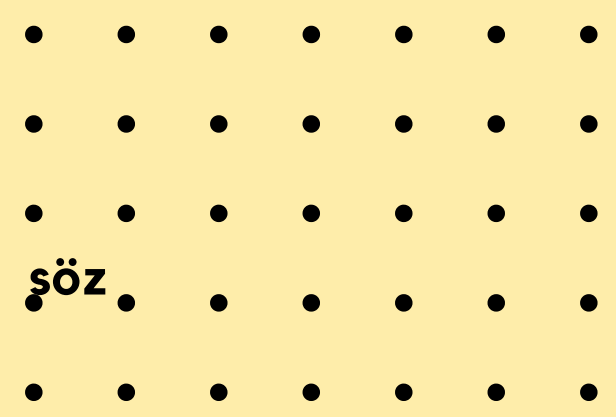

- Çok az göz teması kurarlar ya da hiç kurmazlar
- Nesnelere, özellikle dönen neslere karşı aşırı ilgilidirler
- Kendileri ile doğrudan konuşulduğunda oralı olmazlar
- Eller, kollar, parmaklar veya kafalarını tekrarlayan şekilde hareket ettirirler
- Hep aynı şeyi yeme, aynı şeyle oynama gibi belli düzende olma takıntıları vardır
- Işık, renk, koku ve seslere karşı değişik tepkiler verirler
- Jest ve mimik kullanımı gibi sözsüz iletişim ya hiç yoktur ya da sınırlıdır
- Sarılma gibi yakın temastan hoşlanmazlar
- Ekolali olarak bilinen devamlı olarak bazı kelimeleri tekrarlarlar
- Konuşma ve dil becerileri gelişiminde gecikme görülür
- İhtiyaçlarını karşılayacak kişinin kolunu çekiştirerek derdini anlatmak
- Otizm bulunan kişilerde epilepsi de görülür
- KONUŞMAMAK BİR OTİZM BELİRTİSİDİR.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN BİREYLER

- Okumayı öğrenmede gecikme, okuma hızının düşüklüğü, yanlış okuma ve okuduğunu anlayamama söz konusudur.
- Okurken satır atlama, yerini kaybetme görülür.
- Harflerin sırasını karıştırır. (için-çini vb.
- Yazmayı öğrenmede gecikme, yazı yazmaya karşı isteksizlik ve görsel sembolleri karıştırma vardır. (b-d, ı-i, m-n, 6-9 gibi)
- Sözcükleri ters çevirir.
- Sözlü-yazılı ifadelerde güçlükler vardır. Dikkat ve konsantrasyon güçlükleri sıklıkla gözlemlenir.
- Gün, ay, yıl gibi zaman kavramlarını karıştırabilir.
- Gördüğü şeyi yanlış algılamada, uzaklığı ve derinliği algılamada mekanı algılamada, sağı-solu ve yönleri ayırt etmede sorunlar dikkati çeker.
- Sıraya koymada ve organize etmede sorunları olabilir.
- Öyküleri duyduğu gibi anlatamaz. Başını, ortasını, sonunu karıştırır
- Saati, çarpım tablosunu öğrenmede güçlükleri olur.
- Arkadaş ilişkilerinde uyum sorunları yaşayabilir.
- Bazen de akademik başarısızlıklarını örtmek için farklı davranışlar göstererek, şamatacı, dersi kaynatmaya çalışan, dikkati çeken bir çocuklar olabilirler.
- Öfke nöbetleri ya da içe kapanma görülebilir.
- Kavramları öğrenmede güçlük vardır.
- İpuçlarını değerlendirmede yavaşlık görülebilir.

RAM'a Nasıl Öğrenci Yönlendirilir?

- Öğrenci için yapılan tüm çalışmalar raporlaştırılır ve bu öğrenci için RAM'a yönlendirme süreci başlatılır.
- Eğer öğrenci de zihinsel bir yetersizlik olduğu düşünülüyorsa RAM ile iletişime geçilerek zeka testi randevusu alınabilir.
- Zeka testi sonucuna göre gerekli işlemler RAM tarafından başlatılır.

RAM'a Nasıl Öğrenci Yönlendirilir?

Eğer öğrenci de özel öğrenme güçlüğü, otizm ve dil konuşma güçlüğü olduğuna dair şüpheler varsa öğrenci ilk olarak hastaneye yönlendirilir.

Hastane de alınan ÇÖZGER raporu sonucunda öğrenci RAM'a yönlendirilir

Ram'a yönlendirilen
Öğrenciler için okulların
göndermesi gereken
formlar;

1.Öğrenci ilk defa RAM'a y nlendiriliyorsa öğrencinin öğretmenleri tarafından eğitsel değerlendirme istek formu doldurulup DYS üzerinden ram'a gönderilmesi gerekmektedir.

2.Öğrencinin daha önceden raporu olmasına rağmen kademe değişikliğinden dolayı ram raporunun yenilenmesi için başvurularda eğitsel değerlendirme isteği doldurulup RAM'a DYS üzerinden gönderilmesi gerekmektedir.

- İlk defa RAM'a başvuracak öğrencilere randevu almak için öğrencinin velisi RAM'a bizzat başvurarak ÇÖZGER raporunu ibraz ederek alması gerekmektedir.
- İlk gelişi olmayan öğrenciler için ise randevu «www.ramdevu.meb.gov.tr» adresinden online olarak alınabilmektedir.

Randevu Esnasında Getirilmesi Gereken Evrakalar;

- ÇÖZGER/Sağlık Kurulu Raporu Fotokopisi
- Özel Eğitim Kurumundan-sistemden (PORTFOLYO)
- Okula devam ediyorsa öğrenci Belgesi/mezunsa mezuniyet Belgesi
- Okul sisteminden Eğitsel Değerlendirme Raporu
- 1 Fotoğraf
- Veli ve Öğrenci kimlik fotokopileri (asılları da yanlarında olacak)
- Velayet durumu varsa ilgili evrak/vukuatlı nüfus kayıt belgesi çıktısı(e-devletten)

**Katılımınız için
Teşekkürler...**

